Gemeente Rotterdam

Concern Auditing Middelen en Control
Financiën en Organisatie, Dienstverlening, Grote Projecten
Maarten Struijvenberg

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Bas van der Pool
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Aan de gemeenteraad

Uw kenmerk: 22bb4568
Ons kenmerk: M2206-4707 23bo007774

Onderwerp: tijd voor targets

Datum: B&W 10 oktober 2023

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?
De in de motie 'Tijd voor targets' (22bb4568) gevraagde actiepunten voor het college zijn gerealiseerd.

In de begroting 2023 zijn 15 collegetargets opgenomen als uitwerking van de ambities van het Coalitieakkoord 2022 – 2026 Eén Stad. Uw raad heeft de motie 'Tijd voor targets' (22bb 4568) aangenomen, waarin uw raad vraagt om:

- Aan het begin van deze collegeperiode een technische sessie te organiseren met de Rekenkamer en de Raad om alle targets 'rekenkamerproof' te maken, zodat alle targets meetbaar worden;
- Uit te leggen bij de collegetargets op basis van welke grond zij denkt dat het beleid gaat zorgen voor het realiseren van de targets;
- Waar mogelijk in beleidsdocumenten een tussentijdse stand van zaken (update target + einddoel) betreffende de collegetargets mee te nemen;
- De Rekenkamer achteraf een onafhankelijke controle uit te laten voeren op de realisatie van de collegetargets,

De collegetargets zijn uitgewerkt in een definitieboekje waarvan hierbij een geactualiseerde versie van wordt aangeboden. Daarin wordt beschreven hoe wij denken de targets te gaan realiseren. Dat is meer uitgebreid uitgewerkt in diverse beleidsplannen en -programma's.
In het definitieboekje wordt ook aangegeven hoe wordt gerapporteerd over de tussentijdse stand van zaken van de realisatie van collegetargets. Rapportage vindt in ieder geval plaats in de eerste en tweede herziening en het jaarverslag als meetwaarden beschikbaar zijn. Aan het eind van de collegeperiode stelt het college een eindverantwoording op.
7 Maart jl. heeft een technische sessies over de collegetargets plaatsgevonden in de CRR aan de hand van het rapport 'Targets tellen' van de rekenkamer. Naar aanleiding van de door uw raad vastgestelde aanbevelingen uit dit rapport wordt nu een geactualiseerd definitieboekje aangeboden. De volgende controle naar de bruikbaarheid en voortgang

realisatie collegetargets door de rekenkamer vindt naar verwachting volgend jaar plaats en daarna bij eindverantwoording.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:
Motie Tijd voor targets (22bb4568) en raadsvoorstel (nr. 23bb004683) met -besluit (nr. 23bb004723) over het rekenkamerrapport 'Targets tellen'. In de begroting 2023 zijn collegetargets geformuleerd en die zijn uitgewerkt in een definitieboekje (22bb007086 met bijlage 22bb007087)

Toelichting:
Naar aanleiding van de door uw raad vastgestelde aanbevelingen uit rekenkamerrapport 'Targets tellen' wordt nu een geactualiseerd definitieboekje aangeboden. Wijzigingen in de formulering van collegetargets op basis van de aanbevelingen van de rekenkamer in het rapport 'Targets tellen' zijn verwerkt in de begroting 2024. Daarop aanvullende wijzigingen zijn in het definitieboekje onderstreept, met uitzondering van administratieve wijzigingen zoals een andere contactpersoon of typefout.

Het betreft:

1. De aanbeveling om de collegetargets die in hun huidige opzet niet bruikbaar zijn te verbeteren:
   a. Pas de begindata van de collegetargets groen, bijstand, woningbouw en bedrijfsruimte aan naar een, datum in of vlak voor de collegeperiode, zodat er goed zicht is op de collegeprestaties in deze collegeperiode: deze aanbeveling is overgenomen voor de targets groen en bijstand, maar niet voor de targets woningbouw en bedrijfsruimte. In haar nawoord in het rapport targets tellen heeft de rekenkamer al aangegeven akkoord te gaan met de argumentatie van het college over nulmeting target bedrijfsruimte op 1 januari 2022. De toelichting voor de target woningbouw wordt hieronder gegeven.
   b. Verduidelijk de begindatum bij de collegetarget schuldhulpverlening: dat is 1 januari 2023 geworden en is daarmee verduidelijkt.
   c. Voeg jaarlijkse mijlpalen toe aan de collegetarget sportdeelname: de mijlpalen zijn opgenomen in het definitieboekje.
   d. Overweeg het aantal onderdelen van de collegetarget woningbouw aan te passen naar maximaal drie: deze aanbeveling is overgenomen en opgenomen in het definitieboekje.
   e. Schrap de doelstelling voor 2030 uit de collegetarget CO2 zodat duidelijk is dat dit geen onderdeel is van de target: deze aanbeveling is overgenomen en opgenomen in het definitieboekje.

2. De aanbeveling om de kwaliteit van meet- en registratiesystemen die nog niet controleerbaar zijn zo snel mogelijk te controleren: de collegetargets zijn of worden gecontroleerd om te bepalen of ze voldoen aan de normen van de rekenkamer. Die controle is bijvoorbeeld voor de target onderwijs afgerond. Voor bijvoorbeeld de target Wijk aan Zet loopt de controle nog omdat de uitvoering dit jaar is gestart en over realisatie nog moet worden gerapporteerd. De aard van de controle is ook verschillend, van een verificatie van de nulmeting op basis van een uitdraai uit het meetsysteem tot en met de controle van een steekproef van honderden dossiers. Het gaat om collegetargets met een voor de rekenkamer nieuw meetsysteem en targets waarbij het oordeel van de rekenkamer over de bruikbaarheid nog niet definitief is. De uitkomsten daarvan worden door de rekenkamer meegenomen in haar rapportage die naar verwachting volgend jaar wordt gepubliceerd.

3. Maak bij de collegetargets CO2, woon(zorg)concepten en bedrijfsruimte zo snel mogelijk duidelijk welke maatregelen genomen worden: de toelichting hierover in het definitieboekje is geactualiseerd. Daarbij wordt zo nodig ook verwezen naar beleidsplannen.

4. Verduidelijk de relatie tussen de inspanningen en de doelstelling bij de collegetarget bijstand: de toelichting hierover in het definitieboekje is geactualiseerd.

In aanvulling op deze wijzigingen zijn ook wijzigingen doorgevoerd die volgen uit controles door de rekenkamer (vanwege aanbeveling 2) of ontwikkelingen.

Collegetarget 2, Schoon
Wij hebben meer duiding gegeven over de metingen van naastplaatsingen en de combinatie die is gemaakt voor deze target met het onderwerp zwerfvuil. Daarnaast is aangegeven waarom het Witte Dorp niet binnen de genoemde 20 wijken is opgenomen in deze target; dit had te maken met het aantal metingen dat voor deze wijk te gering en niet betrouwbaar was bij de nulmeting. Volledigheidshalve kan worden opgemerkt, dat op alle naastplaatsingen en zwerfvuil in heel de stad inzet wordt gepleegd door Schone Stad.

Collegetarget 3, Groen
We hebben voor het berekenen van het saldo aan groen de startdatum aangepast, deze is 1 juli 2022. We rekenen de vierkante meters groen die erbij komen (of afgaan) in inrichtingsplannen die vanaf dat moment zijn vastgesteld. En we tellen het saldo van plannen die vanaf dat moment in uitvoering of gerealiseerd zijn en nog niet zijn meegeteld in de 20 hectare van de vorige collegeperiode. Voor het saldo van groen op daken blijft het meetmoment het voorjaar, dan worden de jaarlijkse luchtfoto's gevlogen, waarmee de groene daken berekend worden. De nulmeting van de groene daken is daarmee voorjaar 2022.

Collegetarget 5, Schuldhulpverlening
In het rapport Targets Tellen heeft de Rekenkamer aangegeven dat er een motivatie nodig is om te kiezen voor een afwijkende begindatum oftewel de norm 'tijdgeboden'. De motivatie hiervoor is als volgt: er is gekozen voor een begindatum per 1-1-2023 om zo enerzijds uit te gaan van een heel kalenderjaar en daarbij te kiezen voor het eerste kalenderjaar waarop het nieuwe beleidsplan van dit college (Rotterdam voor iedereen – Samen sterk tegen armoede en schulden – armoede en schuldenbeleid 2023-2026) betrekking heeft. Een eerdere begindatum is daarmee onlogisch. Bovendien zou deze ook alleen uit kunnen gaan van de realisatie in 2022, omdat hier geen invloed meer op uit te oefenen is in 2023.

Collegetarget 6, Bijstand
De nulmeting voor de target bijstand is aangepast naar de stand aan het begin van de collegeperiode. Daarvoor wordt 1 juli 2022 aangehouden. De nulmeting is daarmee 34.028 uitkeringen (eindstand juni 2022). Het aangepaste startpunt heeft geen gevolgen voor onze ambitie, die blijft staan op 30.000 eind 2025. Verder is de toelichting over de inspanningen voor realisatie van de target geactualiseerd.

Collegetarget 7, Woningbouw
De aanbeveling om met drie onderdelen in plaats van vijf te werken voor deze target gericht op het monitoren van de totale bouwproductie en de onderlinge verdeling van het te realiseren programma in percentages is verwerkt in het definitieboekje. Dat wil zeggen

dat in de formulering geen absolute aantal woningen per segment zijn opgenomen. De target is als volgt geformuleerd: "Het college start in de komende vier jaar met de bouw van 14.000 – 16.000 nieuwe woningen. Van deze woningen (uitgezonderd tijdelijke woningen) behoort 20% tot het sociale segment en 35% tot het middensegment."

De aanbeveling om de nulmeting voor de collegetarget woningbouwproductie aan te passen aan het begin van de collegeperiode nemen we niet over. Voor de bouwproductie willen we de cijfers die we landelijk, regionaal en stedelijk hanteren hetzelfde houden. Daarom houden we ook de maatstaven gelijk. Deze maatstaven gaan uit van een jaarlijkse bouwproductie van 01 januari t/m 31 december.

Collegetarget 8, Verkeersveiligheid
In lijn met de collegereactie M2301-1640 - 23b02831 dd. 31 januari 2023 op het Rekenkamerrapport 'Targets tellen', is in de tekst verduidelijkt op welk moment in het proces wordt vastgesteld dat een locatie tot de target behoort. Dit is belangrijk omdat de data waarmee verkeersonveiligheid wordt gewogen regelmatig worden geactualiseerd. Bij de afwegingscriteria op basis waarvan kan worden besloten om al dan niet over te gaan tot aanpak van een geselecteerde locatie, is afstemming met groot onderhoud expliciet opgenomen (dit was al impliciet begrepen onder de criteria wenselijkheid en kostenefficiency).
Bij de toelichting van de beschikbaarheid van de gegevens is opgenomen dat de verkeersveiligheidsenquête onder Rotterdammers in 2023 opnieuw zal worden uitgezet. Totdat deze data beschikbaar zijn, wordt gebruik gemaakt van enquêtedata uit 2019.

Collegetarget 9, Reductie CO2
De aanbeveling om de target meer specifiek te formuleren is verwerkt in het definitieboekje. De zinsnede over 2030 is geschrapt. De formulering van de target is: "We zetten in op minimaal 25% CO2-reductie in 2025 voor het stedelijk gebied, gemeten ten opzichte van 1990." Voor een meer heldere definitie is ook beschreven hoe de stedelijke target is opgebouwd. Daarnaast zijn de ontbrekende mijlpalen voor 2023-2024 verwerkt op basis van de meest recente DCMR-doorrekeningcijfers. Tot slot wordt voor de onderbouwing inspanning van dit college de koppeling gemaakt naar het gelanceerde Klimaat Actieplan Rotterdam (KAR), dat periodiek wordt geactualiseerd en geplande inspanningen doorgerekend op CO2-effect.

Collegetarget 10, Woon(zorg)concepten
Ten aanzien van de Thuisplusflats is het criterium toegevoegd dat ook gemengde seniorencomplexen (dat wil zeggen: complexen met zowel sociale huur als bijvoorbeeld middenhuur) in aanmerking komen om een Thuisplusflat te worden. Dit criteria stuurt op een zo goed mogelijke spreiding van Thuisplusflats over de stad en maakt dat gemengde complexen niet zijn uitgesloten om te transformeren naar Thuisplusflat.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamer is in het definitieboekje een toelichting toegevoegd op de faciliterende en stimulerende rol van de gemeente ten aanzien van de uitbreiding van het aantal Thuisplusflats in de stad. Ook is een verduidelijkende tekst toegevoegd naar aanleiding van de opmerking van de Rekenkamer of de gemeente extra inspanningen levert om dit deel van de target te realiseren, aangezien de nieuwe woon(zorg)complexen al in voorbereiding zijn.

Tot slot, zijn in het definitieboekje de eisen verder uitgewerkt m.b.t. rollatortoegankelijke complexen.

Collegetarget 11, Jeugdpreventie

De collegetarget jeugdpreventie voldeed in maart aan de normen van de Rekenkamer en de meetmethode is in opzet controleerbaar. Bij de implementatie van de rapportageformats voor het collegetarget jeugdpreventie bleek het echter wenselijk om een aantal technische wijzigingen in het definitieboekje door te voeren. De gewenste wijzigingen zijn afgestemd met de Rekenkamer. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Er is een toelichting toegevoegd waarin staat hoe we in de metingen omgaan met preventieve jeugdinterventies die in een herbeoordelingstraject zitten bij een landelijke databank voor effectieve interventies. Gedurende de herbeoordelingsperiode tellen deze interventies mee voor het collegetarget, wanneer ze onverhoopt verwijderd worden uit de databank, tellen ze niet meer mee.
- Voor interventies die niet uit een vast aantal of gemiddeld aantal onderdelen bestaan, is de definitie van 'afgerond' aangepast. Het gaat om interventies waarbij gedurende een langere periode (van een half jaar tot twee jaar) huisbezoeken worden uitgevoerd en/ of een programma op maat wordt gemaakt voor de deelnemer. Het bleek bij deze interventies niet mogelijk om te rapporteren op deelname aan minimaal 80% van de onderdelen van de interventie. Deze interventies worden in het aangepaste definitieboekje als afgerond beschouwd wanneer de deelnemer minimaal 75% van de vooraf gestelde ondersteuningsdoelen heeft behaald.
- Specifiek voor die interventies die uit 4 bijeenkomsten bestaan, is de definitie van afgerond ook aangepast, namelijk van deelname aan minimaal 80% van de onderdelen van de interventie naar deelname aan minimaal 75% van de onderdelen van de interventie. Het gaat om een beperkt aantal interventies, waarbij deelnemers bij de oude definitie niet meetelden voor het target als ze één keer afwezig waren i.v.m. ziekte.
- Tot slot zijn tussentijdse meetwaardes toegevoegd bij de tweede herziening. Dit betreft een waarde op basis van de tussentijdse rapportages die 2/3 van de jeugdpreventie-aanbieders (aanbieder met >100.000+ subsidie) conform de Subsidieverordening Rotterdam (SVR) moeten aanleveren."

Collegetarget 12, Sportdeelname

De collegetarget voor Sport houdt in dat we in de periode van 2022-2026 een 10% relatieve toename realiseren in de gemiddelde wekelijkse sportdeelname van Rotterdammers. De sportdeelname, inclusief urban sports zal toenemen van 62% in 2021-2022 (het gemiddelde over november 21 en april 22) naar 68% in 2024-2025 (het gemiddelde over november 24 en april 25).

Naar aanleiding van vragen vanuit de Rekenkamer zijn 3 aanpassingen gemaakt:

1. Urban sport draagt bij aan de sportdeelnameindex maar was niet opgenomen in de target. Om de maatregelen en de metingen beter op elkaar aan te sluiten, is de target aangepast en wordt de gemiddelde sportparticipatie inclusief urban sports gebruikt.
2. Er zijn tussentijdse mijlpalen toegevoegd waarop gerapporteerd zal worden. Deze mijlpijlen zijn afgestemd met NOC*NSF, die voor Rotterdam en Nederland de sportdeelnameindex metingen uitvoert. De mijlpijlen zijn 62% in 2021-2022 (nulmeting), 63% in 2022-2023, 64% in 2023-2024 en 68% in 2024-2025.
3. Uitleg over de invloed van Corona op de nulmeting is toegevoegd aan de target: *"Nulmeting: De nulmeting bestaat uit het gemiddelde van de november meting 2021 en de aprilmeting uit 2022. In deze nulmeting speelt een coronaeffect door: In 2020 is vanwege Corona de sportdeelname gedaald. In 2022 was die nog niet onder alle leeftijdsgroepen hersteld. Sportdeelname onder de jongsten en oudsten is het meest gedaald tijdens Corona en daarna het minst hersteld. Maatregelen om*

sportparticipatie te verhogen zullen daarom naast de speerpunten uit de sportnota speciale aandacht hebben voor deze groepen."

Collegetarget 13, Bedrijfsruimte
Voor het collegetarget bedrijfsruimte is in september 2022 een nulmeting (op peildatum 1 januari 2022) uitgevoerd op basis van BAG gegevens van het CBS. Bij controle is een omissie geconstateerd. In de gegevens uit 2022 is een categorie onbekend toegeschreven aan de stedelijke voorraad bedrijfsruimte, bij verdiepende analyse bleken deze objecten zich in het Havengebied te bevinden. In het collegetarget is het havengebied uitgesloten. De nulmeting is daarom met ca. 20.000m^2 naar beneden bijgesteld naar 4.248.765m^2. Het actieplan behorende bij het collegetarget wordt dit najaar aan de Raad gestuurd. In het definitieboekje is vooruitlopend hierop weergegeven welke acties en instrumentarium het college hanteert tot behoud van het metrage.

Collegetarget 14, concerndienstverlening
Op verzoek van de Rekenkamer is de peildatum (2021) en nulmeting opnieuw geanalyseerd. Daar is een omissie geconstateerd in de berekening van de nulmeting. Het gemiddelde percentage ontevreden Rotterdammers in 2021 is niet 13,8%, maar 11,9%. Het correcte percentage (11,9%) over 2021 wordt door het college niet representatief geacht als nulmeting voor de geformuleerde collegetarget. De afgelopen jaren (met uitzondering van 2021) ligt het percentage ontevreden Rotterdammers op of net boven de 15,1%. Alleen 2021 laat een duidelijk afwijkend beeld zien met 11,9%. Vanwege dat afwijkende beeld vindt het college het jaar 2021 geen representatief jaar om als nulmeting te dienen. De afwijking heeft vooral te maken met de in 2021 geldende coronamaatregelen. Uw raad is daar in de begroting over geïnformeerd.

De gemeente heeft als doel met dit collegetarget de beweging te bekrachtigen om de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren op basis van de meningen van Rotterdammers. Het college is van mening dat het jaar 2021 als peildatum daar niet aan voldoet. De collegetarget zelf (30% reductie) verandert door de nieuwe nulmeting niet. De nieuwe peildatum is besproken met de Rekenkamer.

Om de controleerbaarheid van de collegetarget zuiver te houden zullen, gedurende de collegeperiode, enkel de metingen op de twee hierboven benoemde contactopties worden gebruikt voor de collegetarget. Echter, het college onderschrijft dat inwoners en ondernemers van de gemeente Rotterdam ook via andere contactkanalen de gemeente kunnen benaderen. En dat tevredenheid daarover ongeacht de contactoptie van groot belang is. Daarom zal apart van de collegetarget ook nog – wanneer haalbaar en wenselijk – worden gerapporteerd op andere 1^{ste}lijns contactopties die Rotterdammers gebruiken en belangrijk vinden.

Collegetarget 15, Wijk aan zet
In de uitwerking van deze target is verduidelijkt dat de wijkraad alleen de 12-maandsrapportage formeel vaststelt, waarmee de realisatie van de collegetarget wordt bepaald. In de 4- en 8-maandsrapportages wordt de voortgang met de wijkraad besproken.
Tevens is de streefwaarde van de tussentijdse mijlpalen (resp. 50% en 65% in 2023 en 2024) verhoogd naar hetzelfde percentage als die van de eindwaarde, te weten 75% van alle acties.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:
Geen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, l.b.